

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל חידושי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך | פרשת חיי שרה

גליון מס' 159 - התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קרוב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

אברהם אבינו בא עם כל ימיו

שונה היה אברהם אבינו משאר בני אדם, בכה שזכה להיות "זמן בא בימים".

עם כל ימי חייו בא, שכלם שוים לטובה בעבודת ה'. ולא אבד אף יום מימיו לריק.

ספור עתיק יומין מספר על אדם שהגיע לעיר במדינה רחוקה. כשנכנס לבית הקברות בעיר, והביט במצבות, הבחין בתופעה מפליאה: על מצבה אחת היה כתוב: "פלוגי אלמוני, נפטר בן חדשים", ועל המצבה השנייה נכתב: "נפטר בגיל שנתים". על קבר אחר צין שהנפטר היה בן שלשה חדשים במותו, ומצבה אחרת העידה שהנפטר הגיע לגיל שלש שנים.

"אוי ואבוי", אמר האיש, "איזו מגפה נוראה השתוללה פה!"

הלך ושאל, והתברר שלא הייתה שום מגפה בעיר. כל אנשיה מתו מות רגיל לחלוטין, בגיל שבעים-שמונים וגם תשעים ויותר.

"אם כן", תמה האיש, "מה פשר המצבות הללו?" אמרו לו אנשי העיר: "על מצבתו של כל אדם נכתב כמה זמן מתוה החיים שלו הוא נצל, כמה הוא חי באמת!..."

אם אדם מנצל בכל יום חצי שעה ללמוד או למעשה חסד, כדי "להיות" יום שלם הוא צריך ארבעים ושמונה ימים! יש ימים שהוא מתעצל או מפסיד את המעשה הטוב, מכל מיני סבות, ואז המאזן שלו גרוע

הרבה יותר...

יכול אדם לחיות שמונים שנה, ולנצל מתוכם רק שנתים או חודשים – וזה סכום השנים והחודשים שנכתב על המצבות באותה עיר.

לא כה היה אצל אברהם אבינו.

אברהם אבינו היה "זקן פא בימים", הוא פא עם כל ימיו. אברהם אבינו היה בן מאה שלשים ושבע שנים, ומאה שלשים ושבע שנים הוא חי! כל יום וכל רגע מחייו נצלו באופן הטוב והנעלה ביותר לעבודת ה'.

בפסוק בקהלת (ד, א) נאמר: "ושבתי אני ואראה את כל העשקים אשר נעשים תחת השמש, והנה דמעת העשקים ואין להם מנחם..."

רש"י מפרש שהפסוק מדבר על הגיהנום, וזה לשונו: "את כל העשקים – הנעשים עשוקים בגיהנום במעשים אשר נעשים... והנה דמעת העשקים – בוכים על נפשותם העשוקות ביד מלאכי משחית ואכזרים".

נורא ואים איך אנשים בוכים שם... דמעות "העשוקים" זורמות ללא הפסק, נהרות נהרות, ואין להם מנחם.

למה? מה קורה שם?

ה"חפץ חיים" וצ"ל המשיל על כך משל:

יהודי היה שרוי בעני גדול, ולא הצליח לפרנס את בני ביתו. כשהגיעו מים עד נפש, החליט לנסע לארץ רחוקה לנסות שם את מזלו. הפליג האיש באניה ימים רבים, והגיע ליבשת לא נודעת. הרבה התנגע האיש באותה יבשת, ולא פחל בשום עבודה. שלש וארבע שנים שהה הרחק מביתו ומבני משפחתו, וכבר קשים

היו געגועיו. הוא החליט לשוב אל ביתו, ולהביא עמו את כל הכסף אשר הצליח להרוויח בימי גלותו.

באותה ארץ רחוקה היו יהלומים מצויים לרב, והתגלגלו בעפר. מידענו טרח והרים מספר יהלומים, והכניסם לכיסו. בשביל מה? סתם, שיהיה... אולי ישמחו ילדיו להשתעשע בהם. דגים, לעצמת זאת, היו יקרים מאוד בארץ ההיא. הלה האיש וקנה בכל הכסף שחסד שלשה טון דגים, והעמיסם על האניה בארגזים גדולים, כדי להביאם אל עירו.

חדשים נמשכה ההפלגה, וכל הדגים הבאישו והעלו ריח נורא.

כאשר הגיעו לנמל, נגש האיש אל הסחורה שקנה בכל כספו, ובראותו את השבר הגדול התעלה מרוב צער. כשהתעורר מצא את עצמו בביתו, כשכלם מסביב שמחים וטובי לב מאד.

"איך אתם יכולים לשמח?" הוא שאל במר לבבו, "הרי כל הדגים הבאישו והעלו ריח נורא, ואת כל כספי חסכוני הפסדתי!"

אמרו לו: "אכן כן, כל הסחורה של הדגים נזרקה לאשפה, אבל בתיק שלך מצאנו כמה יהלומים שהטמנת שם. מכרנו את היהלומים, ותמורת כל אחד מהם קבלנו הון עתק".

עכשיו גבר צערו של האיש עד מאד. "למה הייתי סכל כל כך?! יכלתי להשיג יהלומים פאלה בלי סוף, ובטפשותי הפסדתי הכל!"

כאשר אדם נמצא בעולם הזה, יהלומים של מצוות מתגלגלים לפניו בעפר. כל עוד הוא חי באפשרותו להשיג בנקל זכויות רבות – "אמן יהא שמיה רבא"

ו"כרכו את ה' המברך", שעורי תורה ומעשי חסד, תפלין, ציצית ושאר מצוות.

כל מה שירצה - יוכל להשיג! אוצרות אדירים! אלא שאנשים אינם פותחים את העינים, ואינם נותנים את הדעת...

ומה כן מתאמצים להשיג? - כסף. מתיגעים יומם ולילה, בתחבולות ובצרמה, להשיג את ה"דגים". חבל להם על הזמן ללכת לשעור תורה, אם הם יכולים בזמן הזה להרוויח עוד כמה שקלים. זורקים את ההלומים, וקונים "דגים".

עד שמגיע האדם לעולם הבא. באותה שעה נפקחות עיניו להפיר באמת, אבל אז כבר מאחר מדי. מתברר, שכל ה"דגים" שאסף הבאישו, ונודף מהם סרחון נורא.

הוא לא יודע מה לעשות עם עצמו מרב צער. את כל חייו בזבז, ונותר בלי כלום!

ופתאום מתברר, שכמה יהלומים בכל זאת נשארו לו בתיק, כמה תפלות שהתפלל, כמה שעורי תורה שהתאמץ לא לבטל, כמה מעשי חסד...

הוא שמח, כמובן, ביהלומים שהתגלו ברשותו, אבל בוכה בכי נורא על כל האוצרות הגדולים שהחמיץ

בסכלותו. זוהי "דמעת העשקים", שעשקו את עצמם... הפכו את היוצרות, והפסידו את עולמם.

ה"חפץ חיים" דמה את חיי האדם לגלוייה. כשאתה מתחיל לכתב גלוייה, יש לך המון מקום, ואין לך כמעט מה לכתב. אתה פותב שלש מלים בשורה, ומשאיר רוח גדול בין שורה לשורה. מגיע אמצע המכתב, נכנסת לענינים, וכבר יש לך מה לכתב, ואתה מתחיל לכתב יותר צפוף. בסוף המכתב כבר כמעט נגמר המקום, אבל פתאום יש לך עוד המון מה לכתב, אז אתה פותב בכתב קטנטן שבקשי רואים אותו...

כה הוא האדם - מתחיל את חייו בשנים הצעירות, כשיש לו המון זמן, והוא מבזבז את הזמן ו"הורג" אותו. מגיע לגיל חמשים, ומתחיל לקלט שהענינים רציניים, וצריה לעשות משהו בעולם. כשהוא מגיע לזקנה, הוא אומר: "היי, מה זה? החיים עומדים להסתיים? רגע, יש עוד המון דברים לעשות!..." אבל אברהם היה "זקן בא בימים", לא בזבז רגע אחד מחייו, ובא עם כל הימים.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור)

בדרך הזמן

מעלת אמירת "והוא רחום"

נמצאים אנו מאז שמחת תורה בתקופה קשה וכואבת, כשלמעלה מאלף יהודים נטבחו בשל היותם יהודים הי"ד, כאשר "מחויז תשפל חרב מחדרים אימה".

בשעה זו אנו נושאים עינינו אל ה' אלקינו שיפדנו מיד אויבינו, וירם קרן ישראל ויביא את הגואל. כלנו מחפשים סגלות וישועות, הבה נתבונן ונגלה כי סגלה גדולה נמצאת באמתחתנו אלא שאיננו מנצלים אותה כראוי. ואם נשכיל להשתמש בה כראוי אזי ישועתנו

קרובה לבוא! נקדים ונספר אודות עירה אחת, המקומת בסמיכות לקרלין, שם פשטה מגפה שהפילה אנשים צעירים בזה אחר זה. נודע הדבר לרבי אהרן מקרלין, והוא הוזרז לשלח אליהם מברק, שיבדקו מה מצב אמירת התחנון שלהם. וכתב, כי בתפלת "תחנון" אפשר לבטל את כל הגזרות הקשות! בדקו ומצאו, שאכן קיים רפיון בזה. תקנו את הענין, והמגפה נעצרה!

בכתבי הבעל שם טוב הקדוש מובא, שראשי התיבות של הפסוק בסוף פרשת וירא "ואת מעכה" הם: ודי

אחר תפילה מגיע עד פסא הכבוד.

רבי אלימלך בידרמן שליט"א ספר בשם תלמיד **החתם סופר**, שכתב שמנהגו היה לעמד על יד רבו בתחנון של שני וחמישי, וההתעוררות שהיתה לו בעת אמירת התחנון לא נכרה עליו אף לא ב'כל נדרי' ונעילה!

ועוד ספר:

מעשה בחסיד מגליציה שנהל בית מרוח. כלל ברזל נהוג היה בבית המרוח - השהיה בו מתרת רק עד השעה אחת אחר חצות. לילה אחד שכב שם גוי שכור, שסרב לצאת. נגש היהודי בעל בית המרוח ובעט בו, כדי לדרבן אותו להודרו ללכת, אלא שכנראה היתה הבעיטה יותר מדי עצמתית - הגוי החל לחרחר ותוך דקות אחדות נפח את נשמתו.

נחרד היהודי ממה שעולל. יהודי הרג גוי? הלא ספור כזה עלול להביא אסון על כל יהודי גליציה! אף הוא לא אבד את עשתונותו, נעל את בית המרוח, עלה על עגלה ונסע באמצע הלילה אל **רבי יהושע**

מבעלזא. נכנס אליו, ובכה בכי תמרורים: מה יהיה רבי? כמו ידי עלול אני להביא אסון לכל האמה היהודית בגליציה.

הורה לו רבי יהושע מבעלזא, שישוב ויאמר ליד הגוי המת 'והוא רחום' של שני וחמישי.

עשה היהודי כדבריו, ואמר בבכיות גדולות תחנון. וראה זה פלא - לפתע החל הגוי לנוע ולזוז. הוא קם על רגליו והחל ללכת לכיוון ביתו. נכנס פנימה, ואז קרס וצנח כפגר, וקול צוחות הנוכחים התברר שהוא מת.

משתאה מגדל הנס סב היהודי על עקבותיו וחזר לרבי יהושע מבעלזא. הוא הודה נרגשות על המופת, ושאל: אם 'והוא רחום' יש בו ענין כה גדול, מדוע יש שמוצאים סבות רבות שלא לאומרו?

נענה לעמתו רבי יהושע מבעלזא: וכי מה רצונה, שכל הגויים יקומו לתחייה?!...

(מתוך הספר החדש על תפילה - אוחילה לק-ל)

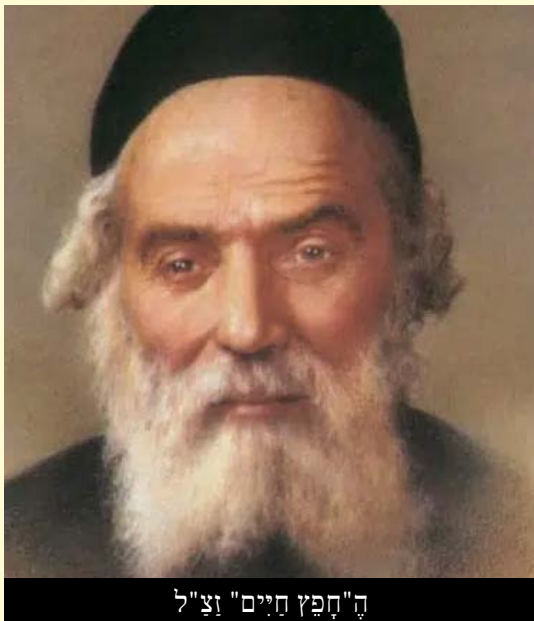
בדרך האמונה

מי שאין לו את הקב"ה אין לו כלום

יהודי צריך לדעת, שהגם שיש לו הכל - אם אין לו את הקב"ה, אין לו כלום. באפן הזה כשהוא מתפלל הוא יחוש תלות מחלטת בה' יתברך ויזכר היטב שאין לו על מי להשען אלא עליו.

בענין זה שמע מהרב **מפוניבז'** וארט נפלא מה"חפץ חיים"

אליעזר עבד אברהם יוצא לחפש שדוך ליצחק. התורה מרחיבה לגבי הסימנים שעשה, ואחר כך כשאליעזר מגיע לבית בתואל, חוזרת התורה ומפרטת שוב את השתלשלות הדברים. כפילות הדברים לכאורה נראית תמוהה ביותר. תלי תלים של הלכות נלמדות מאות אחת בתורה, לדגמא "דם השרץ שמטמא כבשרו" לומדים מו' אחת מיתרת בפסוק "וזה לכם הטמא", וכאן יש ג' דפים בפסוק

ה"חפץ חיים" זצ"ל

תורה על הספור שאליעזר אברהם אבינו מספר?

זה מה שהיה אצל אליעזר עבד אברהם! אליעזר יודע שיש לו את הבחור הכי טוב בעולם - את יצחק עבדו. יצחק אבינו! הבחור הטוב ביותר! ולא זו בלבד, אלא שכל טוב אדוניו בידו - היה לו שטר מתנה על כל רכושו של אברהם. אברהם היה כבד מאד במקנה בכסף ובזהב, והוא כתב שטר מתנה על כל רכושו שיעבר ליצחק.

והנה, אף על פי שיש לו את הבחור הטוב ביותר בעולם, ולרשותו עשר עצום, עומד אליעזר ומתחנן: ה' אלקי אדני אברהם, הקרה נא לפני היום ועשה חסד. כאלו הוטל עליו לדאג לבחור הכי דפוק... כאלו הוא מכרח ישועה...

הרגשה זו - אמר ה' חפץ חיים - היא יותר מתורה! התלות הזו היא הבסיס לקיומנו כאן בעולם. יהודי צריה לדעת, שגם אם נראה לו שיש לו הכל, אם אין לו את הקב"ה אין לו שום דבר!... כלום אינו שוה כשאין את הקב"ה!
(מתוך הספר החדש בעניני תפילה "אוחילה לך-ל")

מתרץ המדרש: יפה שיחתו של אבות יותר מתורתו של בנים.

הקשה ה' חפץ חיים: וכי יש דבר שהוא יותר מתורה? הלא כל אחד יודע, שאין סגולה בתורה, אין שמירה בתורה, אין קדשה בתורה ואין זכיה בתורה. אז איך יתכן שיהיה משהו יותר מתורה?

והשיב: כל אחד שצריה שדוה מתפלל על זה. אף אב שיש לו את הבחור הטוב ביותר של הישיבה הטובה ביותר, אינו מתפלל עם לב שתלוי לגמרי בה'. במקום כלשהו בלב הוא חושב לעצמו: שהמתן יתפלל שיזכה בי... הלא יש לי את הבחור הכי טוב של הישיבה הכי טובה...

כה גם אבא מיליארדר שמחפש שדוה. הוא חושב לעצמו: הרי רצים אחרי... שהם יתפללו לזכות בי... ומה קורה כששני הנתונים הללו מצטרפים לאדם אחד - המשיה ה' חפץ חיים - שלאבא מיליארדר יש את הבחור הכי טוב בישיבה הכי טובה? במקרה כזה הוא אולי יתפלל, אף הוא לא מרגיש תלוי. הוא חש שיש לו את כל הסבות שירוצו אחריו.

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 5-804-659-95
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ